

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

28 ינואר 2009

עדויות של תושבי רצועת עזה על שימוש שנעשה בהם כ"מגן אנושי": בין השאר, העיד נהג אמבולנס כי במהלך מבצע "עופרת יצוקה" השתמשו פעילי חמאס באמבולנסים על מנת להתפנות מאזורי לחימה. דפוס פעולה זה מוכר לנו מהעבר.

שימוש שעשו פעילי חמאס בעבר באמבולנס ועליו סמל של האו"ם לפינוי חמושים משדה הקרב (ערוץ 10, 11 במאי 2004). דפוס פעולה זה חזר על עצמו גם במהלך מבצע "עופרת יצוקה" כפי שהעיד נהג האמבולנס בפני עיתונאי מערבי

כללי

1. טקטיקות חמאס של השימוש באזרחים כ"מגן אנושי" ושל ניצול מוסדות ציבור ואמבולנסים לצרכי הלחימה, נחשפו פעמים רבות במהלך מבצע "עופרת יצוקה" ולאחריו.

2. בשל "קשר השתיקה" של התקשורת הפלסטינית והערבית נחשפו טקטיקות אלו ע"י כתבים מערביים, שנכנסו לרצועה, ושוחחו על כך עם תושבים מקומיים. בתקשורת הפלסטינית ברצועת עזה ובתקשורת הערבית כמעט ולא היה לכך זכר. להלן עיקרי שלוש כתבות שהופיעו בעיתונות המערבית בהקשר זה:

- א. בכתבה בעיתון האוסטרלי **Sunday Morning Herald** רואיין נהג אמבולנס עזתי, שתיאר כיצד פעילי חמאס כפו עליו לפנותם מאזור לחימה באמצעות אמבולנס.
- ב. בכתבה בעיתון האיטלקי **קוריירה דלה סרה** מובאות עדויות תושבים על ירי רקטות מגגות בתים ועל פעילי חמאס, שמצאו מקלט בבית חולים.
- ג. בכתבה בעיתון האמריקאי **ניו יורק טיימס** מצוטט גורם מקורב לחמאס המתאר ירי רקטות מקרבת בתי מגורים ומתוך סמטאות.

3. להלן עיקרי הכתבות הללו:

כתבה בעיתון האוסטרלי Sunday Morning Herald

smh.com.au
The Sydney Morning Herald

Hamas tried to hijack ambulances during Gaza war

Jason Koutsoukis in Gaza City
January 26, 2009
<http://www.smh.com.au/news/world/hamas-tried-to-hijack-ambulances-during-gaza-war-2009/01/25/1232818246374/html?page=fullpage#contentSwap1>

PALESTINIAN civilians living in Gaza during the three-week war with Israel have spoken of the challenge of being caught between Hamas and Israeli soldiers as the radical Islamic movement that controls the Gaza strip attempted to hijack ambulances.

הכתבה שהופיעה בעיתון האוסטרלי (26 בינואר)

4. בכתבה שפורסמה ב- 26 בינואר ראיין Jason Koutsoukis, שליח העיתון האוסטרלי בעזה, את מחמד **שריטח**, נהג אמבולנס ברצועה שעסק במהלך ימי מבצע "עופרת יצוקה" בפינוי פצועים מאזורי הלחימה.
5. נהג האמבולנס מחמד שריטח סיפר לכתב כי במהלך ימי מבצע "עופרת יצוקה" כמעט בכל פעם שהיה צורך לפנות פצועים ניתן היה לתאם זאת עם כוחות צה"ל, שדאגו שבעת הפינוי לא יבוצע ירי לעבר האמבולנסים. לדבריו, האיום הגדול יותר לשלומם של האמבולנסים היה דווקא מצד פעילי חמאס. אלה, **פיתו אמבולנסים ונהגיהם להיכנס ללב אזורי הקרבות על מנת לפנות מהם את הלוחמים שלהם (Who would lure the ambulances into the heart of battle to transport fighters to safety)**.
6. נהג האמבולנס סיפר, שלאחר שבוע הלחימה הראשון, התקבלה בשעות הלילה קריאה בהולה לפינוי פצועים מבית הנמצא במחנה הפליטים **בג'באליא**. בגלל דחיפות הקריאה לא

היה בידו די זמן לתאם את הגעתו לפינוי את הפצועים עם כוחות צה"ל. למרות זאת הוא ידע, שהישראלים עוקבים אחריו, שכן הוא יכול היה לראות קרני לייזר אדומות המכוונות לעבר האמבולנס.

7. נהג האמבולנס מתאר כי כאשר הגיע לבית בג'בליא, אליו הוזמן בדחיפות, הוא נכנס אליו **וראה שלושה פעילים של חמאס תופסים מחסה בתוך הבית, שכמחציתו כבר היה הרוס. שלושתם היו מפוחדים ועצבניים מאד והורו לו להוציא אותם אל מחוץ לבית להעלות אותם לאמבולנס ולפנות אותם מהאזור.** מחמד שריטח סירב לבצע את הבקשה מכיוון שלדבריו ידע שאם כוחות צה"ל יראו שהוא מפנה לוחמים ולא פצועים הם יהרגו אותו. אחד הפעילים ניסה לאיים עליו בנשקו אולם הוא עמד בסירובו ובסופו של דבר הם אפשרו לו לנסוע משם מבלי לפנותם.

8. מחמד שריטח הוסיף כי במהלך ימי מבצע "עופרת יצוקה" **ניסו לוחמי חמאס מספר פעמים להשתלט על אמבולנסים השייכים לבית החולים אלקדס** (הממוקם בשכונת תל אלהווא בעזה). עובדי בית החולים קיבלו בדרך כלל התרעות מוקדמות על כוונות אלה של חמאס והוציאו מאזור בית החולים את כל האמבולנסים על מנת ליצור מראית עין שהם לא פנויים. האמבולנסים הללו הוחזרו לבית החולים רק לאחר שפעילי חמאס הלכו לדרכם.

9. דפוס זה של שימוש באמבולנסים לשם פעילות מבצעית ע"י חמאס ושאר ארגוני הטרור **מוכר לנו מהעבר.** לדוגמא, ב-24 במאי 2004 פרסם ערוץ 10 של הטלוויזיה הישראלית כתבה המבוססת על קלטת וידאו, שצולמה ע"י סוכנות רויטרס. בכתבה נראים שני אמבולנסים המגיעים לזירת חילופי האש בין צה"ל למחבלים במהלך פעילות צה"ל ברצועה. על אחד מהם נראה בברור סמל הצלב האדום, כתובת UN ועליו מתנוסס דגל האו"ם. אל אמבולנס אונר"א עלו שני מחבלים לובשי מדים, מלווים מחבל פצוע (חמוש ולבוש מדים) בכתבה נראו שני חמושים נוספים (אחד מהם רעול פנים), אשר לא ליוו את הפצוע אלא עלו על האמבולנס לאחר שהפצוע ושני מלווייו כבר שהו בתוכו. זאת, ככל הנראה על מנת לנצל אותו כדי להתפנות מהאזור¹.

10. השימוש באמבולנסים וכלי רכב של ארגונים בינלאומיים בעת הלחימה נועד לעקוף את הבדיקות ולנצל את חופש התנועה, שצה"ל מעניק לכלי רכב אלה. באמצעותם נוהגים חמושים של חמאס להתפנות מאזורי לחימה ולעבור לאזורים אחרים יחד עם הפצועים. בנוסף לכך, במהלך מבצע "עופרת יצוקה" מצאו פעילי טרור מחסה בבתי-חולים ופעלו מהם על בסיס ההנחה שכוחות הביטחון הישראליים יירתעו מלהיכנס למוסדות הרפואיים ויימנעו מלתקוף בתי חולים.

¹ ראו: "השימוש שעושה החמאס באזרחים כ"מגן אנושי" (ינואר, 2009)

כתבה של הניו יורק טיימס

The New York Times

January 19, 2009
NEWS ANALYSIS

Parsing Gains of Gaza War

By [ETHAN BRONNER](#)

הכתבה בניו יורק טיימס (19 בינואר)

11. ב-18 בינואר מיד לאחר עצירת האש ע"י צה"ל, פורסמה בעיתון **ניו-יורק טיימס** כתבה מאת איתן ברונר, שכותרתה: "Parsing Gains of Gaza War" בכתבה צוטט גורם המקורב לחמאס, שסירב להזדהות בשמו, שהודה שהלחימה של חמאס הפעם הייתה שונה מבעבר. לדבריו נבע השוני מהניסיון שצברו פעילי חמאס והאימונים שעברו **בסוריה ובאיראן**, אשר סייעו להם לפתח הדפוס חדש של לחימה.

12. בכתבה תואר כי במסגרת טקטיקות הלחימה שנקטו פעילי חמאס **הם ירו רקטות מבין בתי מגורים וכיסו את הסמטאות בסדינים** כך שהם יכלו להתקין את המשגרים ולשגר רקטות מבלי שמטוסי חיל האוויר זיהו אותם. ברגע שירו הם נמלטו (The New York Times, 18 בינואר).

כתבה ביומון האיטלקי קוריירה דלה סרה

«Così i ragazzini di Hamas
ci hanno utilizzato come bersagli»

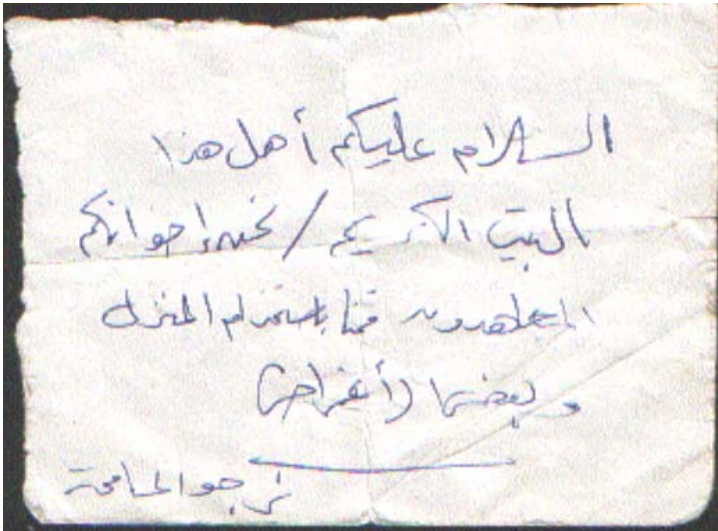
Abitanti di Gaza accusano i militanti islamici: «Ci impedivano di lasciare le case e da lì sparavano»

הכתבה בקוריירה דלה סרה (22 בינואר)

13. ב-22 בינואר פורסמה ביומון **קוריירה דלה סרה** כתבה מאת Lorenzo Cremonesi שכותרתה מובאות עדויות של תושבים ברצועה המספרים על השימוש שעשו פעילי חמאס במהלך ימי הלחימה באוכלוסייה המקומית כ"מגן אנושי". הכתב ראיין תושבת ברצועה,

שסיפרה כי על גגות הבניינים הגבוהים ברצועה שנפגעו במהלך ימי המבצע היו ממוקמים משגרי רקטות או עמדות תצפית של חמאס. לדבריה משגרים שכאלה היו מוצבים גם ליד מחסן השייך לאו"ם, אשר עלה באש. עוד היא מספרת כי הכניסה לבתי התושבים נעשתה לעיתים בכוח, בניגוד לרצונם של התושבים שניסו למנוע זאת.

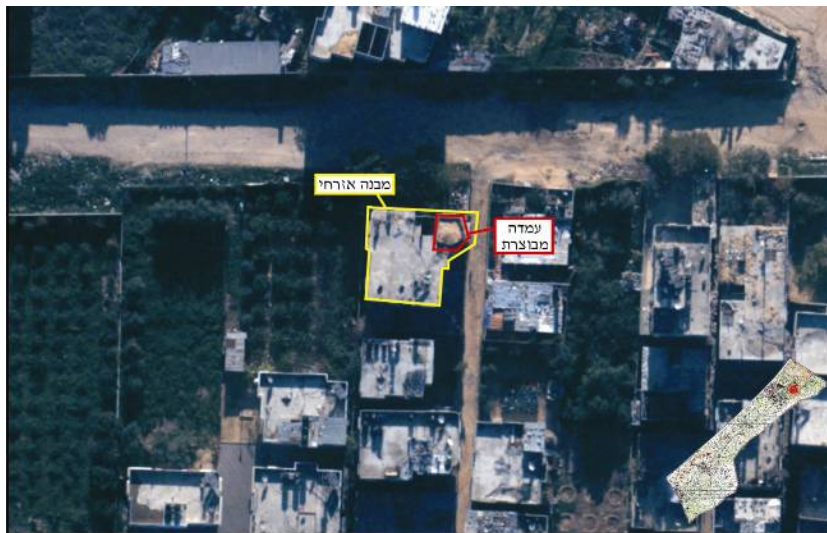
מסמך שלל

תרגום הפתק

שלום עליכם אנשי הבית המכובד הזה
אנחנו אחיכם לוחמי מלחמת הקודש
[מג'אהדון] עשינו שימוש בבית
ובכמה חפצים. עמכם הסליחה

פתק שנמצא על ידי כוחות צה"ל (12 בינואר) באחד הבתים ברצועת עזה במהלך מבצע "עופרת יצוקה" הפתק הושאר ע"י אנשי חמאס שפלטו למקום ועשו שימוש בבית

דוגמא לעמדה מבוצרת שמוקמה על גג מבנה אורחי בלב שכונת מגורים בבית לאהיא. פעילי חמאס, שירו מגגות הבתים לעבר כוחות צה"ל, סיכנו את חיי יושביהם

14. תושב פלסטיני נוסף המתגורר בסמך לבית החולים אלקדס סיפר לכתב העיתון האיטלקי כי במהלך המבצע חיפשו פעילי חמאס מקלט בבית החולים ואילצו את נהגי

האמבולנסים ואת האחיות לספק להם מדים על מנת שלא יהוו מטרה לתקיפות של צה"ל (קורירה דלה סירה, 22 בינואר)².

² כאמור לעיל ניסו פעילי חמאס גם להשתלט על אמבולנסים השייכים לבית החולים אלקדס. ראו כתבת העיתון האוסטרלי, סעיף 8 במסמך זה.